

Corruption, Tax Abuse, and Financial Secrecy

(Korupce, daňové úniky a finanční tajemství)

Disertační práce, Miroslav Palanský, IES FSV UK, 2020

Abstrakt

Tato disertační práce se skládá ze tří článků, které se zaměřují na různé aspekty vztahu mezi veřejným sektorem a jednotlivci, kteří nedodržují normy a předpisy stanovené vládou. Způsoby, jakými to jednotlivci dělají, rozdělují do dvou kategorií - korupce a vyhýbání se placení daní. Korupce, definovaná jako zneužití svěřené moci k soukromému prospěchu, má za následek, že jednotlivci získají více výhod z veřejného sektoru, než je zamýšleno. Vyhýbání se placení daní je na druhé straně definováno jako přispívání do veřejného sektoru méně, než je zamýšleno. Poslední kapitola disertační práce se zaměřuje na finanční tajemství, které je klíčovým zprostředkovatelem těchto dvou kanálů.

V kapitole 2 ukazují, že společnosti, které darují peníze českým politickým stranám, následně vykazují neobvykle vysoké zisky, což poukazuje na preferenční zacházení, které si tyto firmy užívají v důsledku svých politických vazeb: konzervativně odhadují, že propojené firmy vykazují o 8 až 12% vyšší zisky než jim podobní, nenapojení konkurenti. To představuje vyšší efekt, než jaký byl dříve odhadnut v rozvinutějších ekonomikách. Důležité však je, že mé výsledky ukazují, že tento efekt prakticky zmizí u společností, které nejsou napojené, ale úzce spolupracují s veřejným sektorem. To naznačuje, že v České republice během post-transformačního období pravděpodobně hrály významnou roli jiné formy politických vazeb, například osobní vazby či vztahy navázané na nižší než státní úrovni správy, jako je regionální a obecní úroveň.

V kapitole 3 se zaměřujeme na mezinárodní zneužívání daní nadnárodními společnostmi. Konkrétně se ptáme, které země jsou nejvíce negativně ovlivněny mezinárodním přesouváním zisků nadnárodních společností a do jaké míry. Začneme pozorováním, že čím vyšší je podíl přímých zahraničních investic z daňových rájů, tím nižší je vykazovaná míra návratnosti těchto investic. Předpokládáme, že uváděná míra návratnosti je nižší v důsledku přesouvání zisků a uvádíme ilustrativní odhady rozsahu přesouvání zisků na úrovni jednotlivých zemí pro co nejvíce zemí, včetně rozvojových zemí. To nám umožňuje studovat distribuční efekty mezinárodního přesouvání zisků společností. Nakonec porovnáваме naše výsledky se čtyřmi dalšími nedávnými studiemi, které používají různé metodiky k odhadu ztrát daňových výnosů v důsledku posunu zisku.

Kapitola 4 se zaměřuje na finanční tajemství. V této kapitole vytváříme Bilaterální index finančního tajemství, který kvantifikuje finanční tajemství dodávané do jednotlivých zemí z různých zemí, které toto finanční tajemství poskytují. Poté vyhodnocujeme úspěch dvou hlavních politických iniciativ v boji proti finančnímu tajemství jejich porovnáním s výsledky indexu. Nejprve se zaměřujeme na proces vytváření černých listin Evropské komise a zjišťujeme, že většina důležitých jurisdikcí v oblasti finančního tajemství pro členské státy EU byla na seznámech identifikována. Poté porovnáваме výsledky indexu s daty o aktivních bilaterálních dohodách o automatické výměně informací, abychom posoudili, jak dobře jsou zaměřeny omezené zdroje jednotlivých států. Tvrdíme, že zatímco zisky jurisdikcí s nízkým tajemstvím jsou maximalizovány, pokud je velká část přijatého tajemství pokryta automatickou výměnou informací, jurisdikce s vysokým finančním tajemstvím mají za cíl neaktivovat tyto vztahy se zeměmi, kterým poskytují tajemství. Naše výsledky ukazují, že jurisdikce poskytující finanční tajemství úspěšně udržují své nejvýznamnější vztahy napokryté automatickou výměnou informací a aktivace těchto vztahů tak může být účinným nástrojem k omezení negativních efektů finančního tajemství.